

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrtletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—.
Poštno-čkovni rač. 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 2113.

Cene inseratom: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—,
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.—

Veriga za zavarovanje miru.

Težko je zavarovati mir zoper napade nanj. Zveza narodov v Ženevi je dobila od svojega idejnega ustanovitelja, rajnega predsednika ameriških Zedinjenih držav Wilsona nalogo, da zavaruje hram miru v Evropi z močno verigo. Veriga, ki jo je doslej zmogla Zveza narodov, je preslaba, da bi vzdržala premočen naval na hram miru. Položaj je tem nevarnejši, ker sam hram ni bil zgrajen na dovolj močnih temeljih. Vedno močnejša vstaja bojazen, da bi moglo rastoče oboroževanje Evrope dovesti do eksplozije, vsled katere bi hram miru zletel v zrak. Rastoče oboroževanje Nemčije in vpeljava splošne vojaške obveznosti v tej državi dne 16. marca t. l. je to bojazen stopnjevalo.

Evropski državniki in diplomati bi radi oskrbeli za obrambo miru močnejšo verigo. Tvorile naj bi jo kot jekleni členi pakti = pogodbe med posameznimi državami za zagotovitev varnosti in preprečitev vojne. Med najjačje člene te verige naj bi spadala takozvana vzhodna pogodba, to je pogodba, ki naj bi preprečila vsak vojaški napad v vzhodnem delu Evrope, kjer ogroža mir osobito nemška razširjevalnost in osvajalnost. Rusija in Francija bi naj bila najmočnejša člena v verigi vzhodne pogodbe.

Ko je bila končana konferenca v Stresi med Francijo, Anglijo in Italijo, in zasedanje Zveze narodov v Ženevi, ki je s posebno resolucijo obsodila čin Nemčije z dne 16. marca (oboroževanje, splošno vojaško obvezo), je Rusija smatrala, da je ta resolucija pre slabo orožje zoper ogroževanje miru od strani Nemčije, da je torej prišel čas za sklenitev vojaške pogodbe med Francijo in Rusijo. Tako naglo pa to ni šlo, ker so v Franciji nastali nekateri pomisleki pravnega značaja. Po ruskem mišljenju naj bi začela medsebojna pogodba takoj delovati, ko bi ena iz sopogodbenic bila napadena, po francoskem mišljenju pa šele takrat, ko bi napadalca ugotovila Zveza narodov, ki se mora po svojih pravilih v takem slučaju sestati na izredno sejo. Rusija

se je prilagodila francoskemu mišljenju.

Stara težava pri vsaki pogodbi, ki se sklepa med Rusijo in Francijo, pa je vračanje dolgov caristične Rusije. Ko je bil angleški minister Eden nedavno v Moskvi, je baje dobil zagotovilo, da bo sovjetska vlada izplačala tekom 10 let deseti del ruskega dolga Angliji in sicer računane brez obresti. Nekaj sličnega pričakuje tudi Francija, kateri Rusija dolguje 22 milijard frankov (250 milijard dinarjev današnje vrednosti). Ko bodo vse težave premostene, bo rusko-francoska pogodba podpisana.

Jako močan člen v verigi za zavarovanje miru tudi tvori Mala antanta (Jugoslavija, Čehoslovaška in Rumunija), ki je zainteresirana ne samo na vzhodni pogodbi, marveč še posebno na podonavski pogodbi, ki naj uredi razmere v Podonavju, kjer ogroža mir madžarski revizionizem (težnja po spremembi mirovnihih pogodb) in apetit velike Nemčije po mali Avstriji. Vele sile so včasih poskušale to antanto potisniti ob stran in samovlastno rešiti pereča vprašanja evropske politike. Pred dvema letoma je takšen poskus dovedel do tega, da so se države Male antante strnile v tesnejšo zvezo ter ustvarile stalni svet kot najvišji akcijski odbor. Ker se je tak poskus nedavno ponovil v drugi obliki, je medsebojna zveza postala še tesnejša, tako tesna, da more dotični zunanji minister, ki je predsednik stalnega sveta držav Male antante, podpisati veljavne pogodbe z drugimi državami v imenu vsake izmed treh držav Male antante. Tako je pred nekaj dnevi podpisal zunanji minister Rumunije Titulescu kot predsednik stalnega sveta pogodbo, ki jo je sklenila Čehoslovaška z Argentino v Južni Ameriki. Ob tej nezlomljivi slogi se bodo zlomile vse nakane tistih, ki bi od razdora imeli dobiček. Čim več soodločevanja bodo imele države Male antante, tem večja bo njihova učinkovitost kot mogočnega člena v evropski verigi za zavarovanje miru.

poznal strank, ne opozicije in ne narodnih manjšin. Z novim zakonom bodo odstranjene vse dosedanje stranke in bo zasnovano politično življenje na stanovski podlagi. Kandidatov za parlament ne bodo več imenovalle stranke, ampak posebna volilna komisija, katero bodo tvorili zastopniki občin, javnih ustanov, trgovske, obrtne in industrijske zbornice in kmetske zadruga.

Centralni odbor ruske sovjetske organizacije MOPR (Mednarodna organizacija pomoči revoluciji) v Moskvi je sklenil nabrati štiri in pol milijona rubljev v podporo inozemskih komunističnih organizacij, katere se odlikujejo v borbi proti kapitalizmu. V teku šestih tednov od 15. marca do 1. maja mora dati vsak delavec, vsak uslužbenec in vsi čini v armadi in v mornarici po 10 kopejk v ta fond za podporo marksizma v inozemstvu. Posebno živahno je delala ta organizacija zadnji čas v Bolgariji. Toda policija ji je prišla na sled. Zajeli so knjižnico organizacije in mnogo listin, iz katerih je razvidno, da so v zadnjih treh letih potrošili v Bolgariji za komunistično agitacijo okrog sedem milijonov levov. Zato so se tamošnji komunisti tako živahno gibali, ker so bili dobro plačani. Denar pač vleče. Tako delajo sovjeti. Na eni strani sklepajo z državami pogodbe in zveze, za hrbtom pa hujskajo na revolucijo. Kdo pri takih razmerah njihovim obljubam še more kaj verjeti? Najboljše bi bilo, da bi si države tako postopanje odločno prepovedale, in, če bi se ponavljalo, vsako zvezo s sovjeti pretrgale.

Ruski sovjeti imajo vođen boj z stranjskimi sovražniki. Zdaj so prišli na vrsto pomorski oficirji z nemškimi imeni in Nemci sami. Iz Kronstadta pošiljajo stare oficirje, ki so že 17 let služili sovjetom, in iz Petrograda Nemce z družinami v Sibirijo. Poslali so jih že več kot 50.000. Sovjetski listi poročajo, da bivši carski oficirji in Nemci ljubimkajo s fašistično Nemčijo.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Sprejem nove ustave na Poljskem in nov volilni zakon. Predsednik poljske

republike je podpisal dne 23. aprila ob prisotnosti vseh ministrov ter zastopstva sejma (parlamenta) in senata novo ustavo, ki je stopila takoj v veljavo. Z novo ustavo, o kateri smo že pisali, se je utrdil na Poljskem režim maršala Pilsudskega. Meseca maja bo sprejet novi volilni zakon, ki ne bo

Sv. Oče evharističnemu kongresu. Ljubljanski škof je poslal sv. Očetu službeno naznanilo o 2. evharističnem kongresu za Jugoslavijo. Od papeževega državnega tajnika kardinala Pacelija je dobil odgovor, v katerem sporoča, da sv. Oče molí za uspeh tega kongresa, da bi rodil nabobilneše sadove

Za
spomladansko
zdravljenje
uporabljajte znani
PLANINKA - čaj
BAHOVEC.
Lekarna
Mr. Bahovec, Ljubljana
Prišten je le v plomiranih paketih
Reg. br. 76 od 5. II. 1932.

svetosti in pobožnosti, ki jih na vseh krajih rodijo taka zborovanja. V to svrhu podeljuje apostolski blagoslov vsem, ki žrtvujejo svoje moči za to pobožno delo. Kot svojega zastopnika na kongresu določa kardinala Avgusta Hlonda, nadškofa gnezenskega in poznanskega.

Kardinal Hlond, ki je določen za papeževega zastopnika na evharističnem kongresu v Ljubljani, je po poročilih iz Poznanja težko obolel ter mora iskati zdravniške pomoči v sanatoriju. Naj mu Bog vrne trdno zdravje, da se bo mogel kot papežev zastopnik udeležiti našega evharističnega kongresa.

350letnica Marijinih družb. Na praznik Marijinega Oznanenja (25. marca) je preteklo 350 let, kar je slavni jezuitski general pater Klavdij Acquaviva izročil Marijini družbi dijakov v jezuitskem zavodu v Rimu pismo papeža Gregorja XIII. z dne 5. decembra 1584, v katerem je bila proglašena kot prva. Jezuitskemu generalu se v tem pismu daje pooblastilo, da sme v drugih krajih ustanovljene Marijine družbe pridružiti Prvi družbi v Rimu, ki je matrica vseh njej priključenih družb. S priključitvijo postanejo vse Marijine družbe širom sveta deležne odpustkov in duhovnih dobrin, ki jih je Apostol-

ska stolica podelila Prvi družbi v Rimu. Povodom te tristoletnice je papež Pij XI. poslal sedanjemu jezuitskemu generalu patru Ledohovskemu pismo, ki v njem izraža svoje veselje nad porastjo, napredkom ter uspehom Marijinih družb; saj je bilo l. 1934 zopet priključenih 1205 novih družb. Sveti Oče pohvalno ugotavlja, da so Marijine družbe najbolj sposobne in najbolj zanesljive pomožne čete Katoliške akcije. Naj bi se Marijine družbe razširile v Jugoslaviji, osobito v Sloveniji! Čaj zahtevajo razmere, ki se v njih nahaja naša mladina, nujno in neodklonljivo versko vzgojo. Čim manj verske v-goje, tem več moralnega propadanja ried mladino!

Portugiška — krščanska država. Ni vedno takšna bila. Bila je že izrazito protikrščanska, ko je bila v krempljih framonstva, katero je nekaj v tej državi imelo veliko oblast. In takrat je bilo preganjanje cerkve, duhovščine, zlasti redovnikov na dnevnem redu. Takrat so se teptale svoboščine ljudstva. Takrat se je razkristjanila šola. Od vseh teh protikatoliških ukrepov strupenega framonstva je imelo škodo ljudstvo in tudi država. Portugijci so to uvideli. Ko so to spoznali, so tudi doznali, kako škodljivo je framonstvo za državo in blaginjo ljudstva. Framonstvo je bilo potisnjeno v ozadje, njegov vpliv izločen ali vsaj omejen. Sedanji državni predsednik in tudi sedanji ministrski predsednik sta katoličana po verovanju in dejanju. V javne šole, osnovne, srednje in strokovne, se zopet vpeljava katoliški verouk. Ukrepi vlade segajo še dalje: tudi šoli-odrasli mladini je treba dajati vzgojo in prosveto, ki je v popolnem skladu s krščanskimi načeli. Le krščanska morala more zagotoviti mladini in ljudstvu telesno in duševno zdravje.

Blagi in požrtvovalni slovenski korenini ohranimo časten in hvaležen spomin, preostalim naše sožalje!

Učitelj in vzgojitelj naših čebelarjev umrl. V Smolincih pri Sv. Antonu v Slov. goricah je zatisnil za vedno v Gospodu svoje oči tamošnji posestnik g. Ivan Jurančič v starosti nad 70 let. Pokojni je bil znan po Slovenskem Štajerskem kot potovalni učitelj za čebelarstvo. Lepo ter dobro in napredno organizirana čebeloreja po Slovenskih goricah je njegovo delo. Bil je sijajen ljudski govornik in ga je priprosti narod vsikdar poslušal z največjim navdušenjem. Veliko dobrega je storil na zadružnem polju. Posebno zahvalo mu je dolžan »Slovenski gospodar«, kateremu ni bil samo zvesti naročnik, ampak v predvojnih letih eden najboljših ter najbolj požrtvovalnih dopisnikov v novicah in člankih. V povojnem času je pisal mnogo za naš list kot čebelarški strokovnjak. Njegovo občo priljubljenost v bližnji in daljni okolici je dokazal njegov pogreb, ki se je vršil dne 27. aprila. Poslovilne besede mu je govoril njegov dobri prijatelj g. Franjo Žebot. Delavnemu in zaslužnemu slovenskemu možu svetila večna luč, žalujčim preostalim naše sožalje!

Župnijski Podsreda je dobil g. Jakob Zidanšek, dosedaj kaplan v Rajhenburgu.

Nesreče.

Srčna nesreča otroka. Mali posestnik Anton Turner poseda svoje imanje v Breznu ob Dravi. V solnčnem dnevu sta se igrala pri Turnerju zunaj na prostem triletna Tončka in devetletni Jakec, mati je imela opravke v hiši. Fantek je splezal na hrib po šibe za piščalko. Kamen, na katerem je Jakec stal, se je sprožil in priletel spodaj stoječi sestrici s tako močjo na glavo, da jo je ubil.

Veliko gospodarsko poslopje je uničil ogenj v Cirkovcah pri Pragerskem posestniku Goljatu. Gasilci so preprečili razmah požara. Rešili so živino, a vendarle znaša škoda 60.000 Din.

Požar. Blizu Šoštanja pri Sv. Florijanu je upepelil ogenj gospodarsko poslopje posestniku Martinu Berložniku. Zgorela je tudi krava in nekaj svinj. Gasilci so preprečili, da ni šla tudi še hiša. Škoda znaša 20.000 Din.

Usodepolno trčenje dveh kolesarjev. 24letni vrtnar Anton Sotler iz Radeč se je peljal na kolesu po državni cesti iz Celja proti Konjicam. Na Frankolovem je trčil vanj z vso silo Alojz Pungartnik, ki je prihajal iz nasprotne strani. Pri trčenju je dobil Sotler pretres možganov in še druge notrajne poškodbe. Tudi Pungartnik je težko poškodovan. Oba so spravili v celjsko bolnico, kjer je Sotler umrl.

Domačija — žrtev požiga. Na Stari Vrhniki je uničil podtaknjen požar posestniku Janezu Gostiši, po domače Kirnu, hišo, hlev, skedenj, svinjake, stelnik, drvarnico in vodnjak. Požigalec je neki tujec, ki je prenočeval na skednju proti prepovedi gospodinje. Škoda je cenjena na 75.000 Din, zavarovalnina znaša komaj 25.000 Din.

Ako Boga vržejo iz šole.

Sovjeti so izgnali iz ruske šole Boga, a tudi vero v njega in moralo. Zdaj se pa kažejo žalostne posledice. Tatvina, pretepi, napadi, nasilje, najgrša nemoralna dejanja so pri ruski mladini na dnevnem redu. Sovjetov je strah. V poslednjih številkah moskovske »Pravde« so natisnena pisma učiteljev ter šolskih ravnateljev, ki govore o propadu vsake šolske discipline. Razuzdanost šolskih pobalinov je občna prikazen v vseh sovjetskih republikah. Ruski sovjeti že žanjejo, kar so sejali. — Brez verskega pouka ni krščanskega življenja. Boljševiki se proti rastoči podivjanosti mladine kajpada borijo na svoj način. Izdali so namreč dne 7. aprila t. l. naslednji zakon: »Mladolet-

ni otroci, ki so najmanj 12 let stari in ki jim je dokazano, da so kradli ali izvršili kakšna druga nasilna dejanja, koga telesno ranili ali drugače pohabili, koga ubili ali skušali ubiti, bodo postavljeni pred normalno sodišče in sojeni po kazenskih zakonih, veljavnih za odrasle.«

Za ves kulturni svet, za pravi kulturni svet bo zakon z dne 7. aprila t. l. ostal strašno pričevalo za vzgojne sposobnosti sovjetskega režima, zadnja beseda boljševiškega vzgojeslovja, ki kaznuje otroka 12 let s smrtno kaznijo. To je kakor nalašč za 13letni jubilej sovjetske države. Takšen režim, ki vzgaja med otroki morilce in ki jih potem pobija, naj ostane, kjer je, naj ga nam ne vsiljujejo.

Osebne vesti.

Smrt vzornega gospodarja. V Žabjaku pri Ptujju je umrl dne 26. aprila

obče znani, priljubljeni ter ugledni posestnik ter krčmar g. Janez Brenčič. Rajni je bil vzor gospodarja in pod rajno Avstrijo navdušen narodnjak. Pred 26 leti je trpel radi zavedne narodnosti ob priliki še danes dobro znanih septemberskih dogodkov v Ptujju. Nemila smrt ga je pobrala mnogo prerano, saj je dočkal dobri Janža samo 63 let.